

Передплата

на «РУСЛАНА» вкисати:

в Австрії:

на члн рік . . . 20 кер.
 на рік . . . 10 кер.
 на чверть року . . . 5 кер.
 на місяць . . . 1'70 кер.

30 границей:

члн рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на рік . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і душу ми вареш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових ксальміх М. Шашиевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділі і руских свят
 о 5¹/₂ год. пополудня.

Редакция, администрация і
 експедиция «Руслана» під
 ч. 1. пл. Дембровського (Хорун-
 щини). Експедиция місцева
 в Агенції Соколовського в
 пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє.—
 Реклямації неопечатаніє
 вільні від порта. — Оголо-
 шення звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надсланих» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Польське славянофільство.

(+) Пруска політика супроти Поляків в Познанщині, що проявила ся відомою колонізаційною системою, приміняваною від довшого часу в сій області, а останніми часами законом про вивлащенє, відбиває ся дуже виразно на напрямі політики Поляків не лише в Познанщині, але також в Конгресівці і в Галичині. Ми вже при інших нагодах, а недавно також, обговорюючи вислід соймових виборів галицьких, звертали на се увагу, вказуючи на голоси польського дневника рства галицького і заграничного, а також і на відзиви наших галицьких москвичів.

В марцевім випуску краківського місячника *Swiat Słowiański*, котрий до недавна займав прихильне до Русинів становище, появиля ся вступна розвідка одного з найвизначніших народолюбців великопольських (як зазначає редакция) п. з. *Program Wielkopolanina*. Автор сеї розвідки намагає ся подати програму нового напрямі польської політики в усіх трьох займанщинах давньої Польщі, отже й в Галичині, а єго виводи кидають цікаве світло на відносини Поляків до політичних сторонництв Галицької Русі і тому бажавмо познакомити наших читачів передовсім з основою сеї розвідки, тим більше, що на неї покликають ся також молодоческі *Narodni Listy*.

Автор зазначає, що в польській політиці була доси аксіома польско-російського антагонізму, повязана баламутно з ідеєю незалежності. *Swiat Słowiański* дав понуку до напрямі порозумін з Росією, а се викликало всякі зачіпки, підзори, промовчування і непорозуміння що до того, до чого змагає се польське славянофільство. Щоби розвіяти се непорозумінє не лише серед польської суспільности, але й інших Славян, витичив собі автор задачу, пояснити становище і значінє польського славянофільства, определєнем єго цілі і середників. Тим переконав ся тих, що хотять і можуть переконати ся.

Польське славянофільство, се інтерес передовсім для Поляків, інтерес «*pre excellence*» народний, бо лише сею дорогою, на єго думку, можуть Поляки дійти до народної самостійности. Самостійність народів проявляє ся тепер в виді державности, а через державність розуміє він повну незалежність внутр народу і єго землі, а також на зверх. Що до сего останнього є певні пута: політичні

і торгові договори і т. и., але они не включають незалежности, бо сї договори можна розвязати, змінити і т. д. Таку державну незалежність називавмо невідвладністю. Не є се одинака форма народної самостійности. Н. пр. англійські колонії мають повну самостійність у внутрі, але є підвладні. І невідвладність є двояка: невідвладність народу з окрема і з іншими народами до спілки.

Польща належить до тих країв, котрі не можуть осягнути і удержати невідвладности з окрема. Невідвладна Польща могла би поведати лише супроти трох держав (Австрії, Росії і Німеччини) а про се годі мріти, а навіть колиб повстала, не могла би довго удержати ся сама в собі. Не можна також часлити на Польщу з 1772, р., на державу польско-руско-литовську. Окрім відомої неприхильности Русинів, а найбільш Литовців до такої держави, не можна би навіть уважати польскою. Лише федерація польско-литовско-руська! Але для чого не малаб до неї належати Росія? Для того автор бачить ліпше місце для Польщі у федерації з Росією, як з Австрією. Між обидвома природну границю творять Карпати. Для того бажанє є порозумінє між північно-східною а південно-західною Славянщиною, котрі переогодом можуть навіть дійти до державної єдности.

Будучину Польщі бачить отже автор у федерації польско-російській, а притім сама про себе розуміє ся повна внутрішня самостійність.

(Дальше буде.)

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Голосованє у військовій комісії а відтак і на повнім засіданю австр. делегації, де ухвалено однодушно резолюцію гр. Штєргка під напором христ. суспільників і їх делегата Шрафля, зробило могутний вплив на Мадярів. В Пешті вважають сию ухвалу поражєнем мадарських змагань до ународовленя а радше амадарчення армії і наслідком того панує в Пешті велике роздратованє, позаяк військову угоду з теперішнім соймом угорским вважають там уже пропашою. Насупроти недавно розповсюджених вістий, начеб Корона згоджувала ся вже на уступки в користь Мадярів, запевняють, що Корона обстає при своїм становищі — перше виборча реформа сойма, а доперва з соймом на тій основі вибраним військова угода. Також мадарське

дневникарство не затаює задля того свого роздратованя.

Бюджет. комісія держ. ради обрадувала про міністерство кр. оборони, а з усіх сторін чутно було домаганя про дволітню службу військову. Міністер Георгі вказував на потребу збільшеня засобу новобранців і розвитку кр. оборони. Посол Романчук вказував на потребу частійших урльопів і ліпшої оплати за квартири і підводи, пвизискувані підприємцями і устроюванє рільничих відчитів для вояків а також строгого виконуваня постанов, які відносять ся до знущаня над вояками. Крім того виступив проти переносин руских жандармів до захід. Галичини, а насиланя чужинців на схід.

В Пешті настав повний заколот. Страх перед виборчою реформою і єї нечислимими наслідками пригноблює Мадярів і спиняє всяку роботу і діяльність. Особливо прибила мадарських політиків недавна промона Кріштофого. Ухвала австр. делегації стала також сильним ударом і спричинила повну безрадність в політ. угор. кругах. Появили ся поголоски розвязаня сойму а властиво не знати, чи правительство хоче тим способом збути ся обструкції, до котрої само немало причинило ся, чи вплинути на найвисші круги, ударемнюючи тим маєву сесию делегації. Чимало причиняє ся до заколоту повна безуспішність політики мадарської в Хорвації. Замітна тут відповідь д-ра Векерлього (на замовлену очевидно інтерпеляцію), що на основі угорського державного права в Хорвації не конче потреба конституційної управи! Бар. Равх остане отже так довго баном Хорвації, як довго веде там мадарську політику. А колиб Хорвація боронила ся проти такої самовол, то правительство хватить ся найострійших способів. Отак говорить представник 1000 літної конституції. Чи Кошутівці таким поступованєм дійдуть до бажаної мети, можна на певно сумнівати ся. Велике зворушенє викликав засуд селян Роземберских (в парафії о. Глинки), котрим наложено до 50 літ криміналу, окрім того, що кільканацятьох єго часу там застрілено. Славний Берзон забирає ся знов, розкрити в цілій наготі мадарську культурність перед Європою.

Заграниця.

Італійський міністер загр. справ Тіттоні виголосив в парламенті промову, котра найде милий відгомін в Австрії. Всі інші держави виявили вже своє становище супроти балканських плянів бар. Еренталья, а тепер відозвав ся і Тіттоні з незвичайною льояльністю. Він рішучо заперечив англійским докорам, начеб Австрия понехувала македонські реформи і висловив повну згоду в політ. діяльності Італії з Австрією на основі переговорів з бар. Ерентальом в Дезіо і на Семерінгу. При тім зазначив він, що Італія була заздалегідь повідомлена про залізничні наміри Австрії, до котрих она

має повне право на основі XXV арт. берлінського договору.

Король Альфонс вернув щасливо з Барцельони до Мадриту а не устрашимість єг. підчас побуту в Барцельоні додала відваги монархістам і прихильникам династії.

Анатоль Вахнянин.

Спомини з життя.

(Дальше).

Та одну важну річ забув я ще розказати. На IV. році теології повіяло в нас семінаристів переміських і духом обрядовщини. Крилошанин Гинелевич і Прокопович яко духовник семінарії учили нас вже обряду. Іменно Гинелевич піддав нам цінну обрядову розправу звута Горого. Я, Мохнацький, Товарницький і Пашкевич студіювали Горого основно і зрозуміли значінє форм богослуженя в грецькій церкві. Очищенє обряду нашого від латинських безглуздих (в нашім обряді) новаторств було оправданім ділом. Горе яко свугт чейже не клонив ся до православія. Виучившись, як повинна правити ся наша служба Божа, я з Мохнацьким зважили ся остаточно на се, що в часі служби Божої, яку правив на зелені свята тодішній єпископ Полянський, ми не лише не звонили, але замикали навіть царські врата і засували завісу червону на сих вратах. Як під сей час богослуженє по церквах здеправовано, скажу, що в богато црквах свьяченики правили службу Божу майже на лад латинян. По «благословенно царство» співали дяки сейчас «Єдинородвий», а свьяченик читав собі тихо Єктенію. Відтак слідувала по амінь-ю пісня «Святий Боже», потім читали ся апостол і Єктенія, Єктенія опять опускали ся аж до Херувимської пісні (без обходу з даром), потім слідувало Вірую, освященє дарів і сейчас по Тебе поєм і Достойно Отче наш ітд. За границею в Холмщині скорочено ще більше службу Божу, проповіді (в Обші, Тарногороді, в замку — де я був в 1864 н.) держано в язиці польським, а при обходах співано лише польські пісні. Реформа обряду нашого була проте оправданім змаганєм. Хибя лежала лише в тім, що почин до реформи не дали наші єпископи, а дехто з посеред клира, та що більше подбано о зверхні форми, ніж про зрозумінє обряду. Свьяченики запускали бороди, але духа обряду не всі зрозуміли і не позбували ся при богослуженю т. званих „paleściałości“ латинських.

Однакож треба признати, що при тім духовенство почало дбати більше о хоральній спів по церквах, бо реформа веліла, щоби весь нарід брав участь в богослуженю. Тямлю, що в часі вакацій збирала ся свідома вже молодіж в поодиноких околицях і по празниках співала на хорах будьто з нот, будьто на самолівку, а за нею і вірні. Вже сам факт, що інтелігенція являла ся в крилосах і співала з дяком, причиняв ся дуже до розбудженя в народі любови і поважання до руської церкви. Бо були часи, в яких в руських церквах руська інтелігенція зовсім не являла ся, а пхала ся до лат. костелів. За реформою обряду почали свьяченики більше дбати і о красу своїх церков, ставити іконостаси (які не всюди були) і усувати з церквей погані богомази. В Сіянві, в часі ферій, співала наша родина (а всі були музикальні) заєдно на хорах. Ми зближали ся до народа, народ до нас і в тім лежав поступ.

Тямлю ще і те, що я спроважував собі на повіство нераз нашого лірника старого, якого всі звали просто «Лірою», гостив єго і вчив ся від него співати при лірі. «Ой в четвер Магдуня з Николов гуляла, а на того Звіраньського (?) оком споглядала. Магдуню, Магдуню, та що ти думаєш, поной же ти, Магдуненько, иншого кохаєш? Николю, Николю, присягаю Богу, не маю я найкрасчого,

як тебе, Николю». Заїхавши в гори до Кривого, в Турчаньскім, до батька мого пізнійшого швагра о. Пасічинського Романа, я зловив на ярмарку в Сморгім лірника та і виторгував від него ліру. Ми справді були (як «Слово» сказало) хлопоманами, пізнавали свій народ, єго пісню, єго звичай, зближали ся щиро до него, а і нарід став дивити ся на нас иншим оком та набирав до нас довіря. А давнійша молодіж, що виходила «в люде», покидала своє та приставала до Польщі. Як згідно дивили ся родини свьяченичі в давнійших часах на нашу мову, свідчить факт ось такий.

В Добрій, де жила любка, жила і єї старенька бабуся, вдовиця по свьяченику Витшиньска з Грушкевичів. Колиж я і Войтович, що залицював ся до млодшої сестри моєї судженої, стали говорити до них по руськи, то стара бабуся, заломивши руки, сказала собі тихцем: «Świat się przewraca. W pokojach mówią teraz tak, jak czeladź w kuchni...» Аристократизм (розуміє ся псевдоаристократизм) свьяченичих родин ломив ся.

(Дальше буде)

Чи се легководність, чи невдалий дотеп?

Ще поганський, але висококультурний нарід держав ся такої засади: «De mortuis nihil, nisi bene». Нині така засада стала неможливою, бо колиб єї держати ся, ми не моглиб брати ся до оцінки діяльності людей, які в який небудь спосіб відіграли ролю чи то в історії цілої людскости, чи одного і ароду і т. д. Оцінювати належить діяльність кожного чоловіка без згляду на добрі або злі сторони сеї діяльності, але оцінка повинна бути оперта на фактах, а не фразах та ще й голословних, які стають тим більше кривдичими, скоро писані про чоловіка помершого, як єму вже годі боронити ся самому. На жаль сей останній факт має місце доволі часто не лише в наших щоденних часописах, але навіть в наукових журналах! Пригадаю тут факт з перед кількох літ, полишаючи єго осудови публичної опінії.

В «Записках Наукового Товариства ім. Шевченка» з 1900 р. т. 38 Miscellanea ст. 1—2 подав якийсь п. «І. К.—ий» замітку п. з. «З віденської революції 1848 року». Ось що пише п. І. К.—ий: «Між судовими актами з 1852 року надібав я припадково згадку про революцію 48 року і про те, як то рускі вояки держали себе супроти неї. Щоби порозуміти сю згадку про революцію, мушу сказати коротенько ось що:

В році 1852 жив єще у Львові канонік старенький др. Мартин Барвіньский. Грошенят мав він гук, і вони були для него відрадою. У него служив Михайло Трємбецький з Волиці (Wolica), стрийського повіту. Брат Михайлів Іван Трємбецький служив у війську в 48 році при 9 полку. Десь на нещастє вкрав хтось Барвіньському 1000 зр. Нещасний Барвіньский в крик, цілу майже Галичину порушив. Насамперед потягли до суду слугу Михайла. Опісля втягнули також Івана, бо єго зловили в Стрию, як міняв 1000 зр. Отже Іван ось як звиняв ся в суді. Тут поданє в оригіналі єго зізнанє, що тих 1000 зр. забрав він в часі революції у Відні в каменіці на Леопольдштаді.

Тільки п. І. К.—ий. Зі своєї сторони спитаю єго: на яких фактах опер він своє тверденє, що гроші були для «старенького» каноніка «відрадою» і наскільки се причиняє ся до «зрозуміня» згадки про революцію? А що п. І. К.—ий, який чомусь то сховав ся за криптонім, мабуть не буде спішив ся із відповідію, тож я сам за него відповім. Отже єї єго слова, що гроші для старенького М. Барвіньского були відра-

дою, не дають нічого для зрозуміня згадки про революцію а до того написав їх п. І. К.—ий, не подаючи на се ніяких фактичних доказів! Позволю собі спитати єго також, що в тім злого, що М. Барвіньский робив заходи для віднайдєня втрати, чи й п. І. К.—ий не був би наробив крику, колиб, припустім, хтось єму вкрав 1.000 зр. тяжко запрацьованих, чи й він не був би удав ся до властий, щоби відзискати втрату?

Дальше спитаю єго: відки він знає, що у М. Барвіньского було «гук» грошенят? Прецінь повинен був п. І. К.—ий подати на доказ сєго якийсь автентичний документ, а не вдоволяти ся голословними фразами! Як гроші могли бути «відрадою» для чоловіка, який 1852 р., як пише сам п. І. К.—ий, був «старенький» (М. Барвіньский уроджений 1784 р. мав отже тоді 68 літ)? А впрочім п. І. К.—ий повинен був яснійше виразити ся, як він розумів се слово «відрада» і подати докази на се, бо такий голословний закид, зроблений покійникови, треба назвати впрост не чє с ним ділом. Колиб п. І. К.—ий замість уживати пустих фраз, потрудив до бібліографії Івана Ем. Левицького, був би там найшов вказівки, де шукати біографічних дат пок. М. Барвіньского, а тою дорогою й про «грошенята» був би довідав ся, якою то відрадою були они для «старенького».

Др. Мартин Барвіньский, архіпрєсвитер львівської гр.-кат. капітули, профєсор теології і бувший ректор львівського університету, член галицьких краєвих станів, помер 1865 р. в 81 р. життя. Завіщанє, яке він лишив, а яке напечатанє в цілій основі в «Слові» 1865 р. ч. 26 (новинки), є доказом голословности і безосновности тверденя п. І. К.—го. Зазначити годить ся, що опікуючи ся за свого життя своєю родиною, пок. Мартин зовсім не зложив тільки грошей, щоби їх було «гук», як каже п. І. К.—ий. Полишив всего-на-всього 5.860 зр. і то на добродійні, просвітні і ин. цілі: 1.500 зр. яко капітал на основанє фонду, з якого відсотки призначено для побільшеня річної платні для духовного сотрудника при св. Юрі (яко префекта захристії); по 500 зр. для «Галицько-руської Матиці», вдовиць сиротинського фонду львівської диєцезії і монастиря СС. Василянков в Словиті; по 400 зр. для чотирох сестрінок; по 300, для заведеня сліпих у Львові і фонду церковних піяців при св. Юрі 200 зр., сотрудникови св. Юра; по 100 для лікаря і двох піяців св. Юра; по 50 для двох дяків; по 30 для двох слуг у св. Юра. Величезну бібліотеку призначив в часті для капітули, в часті для «Народного Дому», а є там незвичайно цінні річи, з яких дещо дісталось і родині Барвіньских, нпр. нині в Галичині незвичайно рідкі Йордана «Slavische Jahrbücher» і ин.

Будоб добре, колиб і для п. І. К.—го були гроші такою «відрадою», якою були они для пок. Мартина Барвіньского. А редакції наукових журналів повинніб бути обережнійші в поміщуваню заміток з «історичними фактами» того рода, як у замітці п. І. К.—го.

Др. Богдан Барвіньский.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Теодота сщм.; римо-кат.: Льонгіна. — В понеділок: руско-кат.: Евтропія муч.; римо-кат.: Кириакі Д. Лю. — Ві второк: руско-кат.: Герасима прп.; римо-кат.: Гертруди Д.

— **Ексц. Митрополит Шептицький** виїздить в понеділок за границю на лічєне, де перебуде довший час.

— **Товариство українсько-руських правників у Львові.** Ві второк дня 10. с. м. відбули ся у Львові наради над статутами тов-а українсько-руських правників під проводом радника Тита Реваковича. Нареди відкрив др. Станислав Дністрянський, пояснюючи потребу такого товариства і відчитав проект статута. По нараді вибрано комісію для переведення товариства в діло. До тої комісії війшли: др. Станислав Дністрянський, радник суду Тит Ревакович, др. Мирослав Здерковський, др. Альфред Говикевич і прокуратор Рожанковський.

— **Новий адвокат Русин в Перемишлі.** Др. Володимир Загайкевич отворив адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Францішканській ч. 13, II поверх. В др. Загайкевичу дістає ціла Перемишльщина не лише знаменитого правника і оборонця перед судом, але і першорядного бесідника, енергичного організатора і щирого діяча в народних справах, яким дав ся пізнати др. Загайкевич в часі свого кількатиного побуту у Львові. Своїми пламенними бесідами на неодних зборах у Львові та краснорічними промовами на многих зборах по провінціях яко відпоручник „Просвіти“ по єї філіях і читальнях др. Загайкевич поривав слухачів і запалював до єдності і народної праці. Поселяючись на постійнім господарстві в Перемишлі, др. Загайкевич, сподіємось, не пристанє в праці для народного добра, тим більше, если перемиська Русь підопре єго адвокатську канцелярію. Маючи свого адвоката, годі спомагати ріжні жидівські канцелярії!

— **В обороні релігії.** Професор інсбруцького університету, др. Вармунд, завятий ворог католицизму, виголосив недавно протикатолицький відчит і видав єго окремою брошурою. Державна прокуратура ту брошуру сконфіскувала. Тимчасом в католицьких кругах в Інсбруці розпочав ся рух за усунєнем проф. Вармунда з університету. Тирольські посла в пос. Шрафльом були вчера у президента кабінету, бар. Бека і у міністра просвіти, дра Мархета. Оба міністри заявили, що Вармунд переступив всякі межі дозволеної критики релігії і прирекли зарядити дальші кроки. Конфіскація брошури не є ще затверджена, а христ. суспільники грозять демонстраціями, если би не затверджено конфіскації. Всі католицькі сторонництва в Тиролі скликають на завтрішню неділю велике віче католиків до Інсбруку, для задемонстрованя проти Вармунда.

— **В справі захоронки для міщанських дітей в Комарні** доносять: Добродійне братство св. о. Николая в Комарні (затвержене єпископским ординариєм в Перемишлі і намієництвом у Львові), яке поклато собі за ціль помагати бідній талановитій молодіжи в науках в школі, та на сю ціль роздало уже повисше 1000 К. запомоги, набуло дім з просторим огородом при ул. Роздольській, де згодом хоче отворити захоронку для міщанських дітей. Що се захоронка в місточку, злишним розводиться. Дім сей коштує 6000 К. Позаяк братство було в можности покрити ледви третю часть ціни купна, звертаєсь проте з уклінною просьбою до Вив. Родимців, щоби зволили нам ласкаво хочби найменшою жертвою допомогти. З гори уже складаємо Вам глибоку подяку, бо ми певні, що як усе, так і тепер для здійсненя так благородної ціли не відкажете нам своєї помочи. Вдячні були би ми дуже, колиб наші патріотичні Родимці зволили нам служити безпроцентовою позичкою на сплату 10 літ в квоті хочби 50 К. — За братство св. о. Николая в Комарні: *О. В. Петрик*, голова. *Гр. Кос*, секретар.

— **Вибори до міської ради у Львові.** Магістрат оголосив отсей регулямін виборів, ухвалений міською радою: 1) Вибори відбудуть ся в однім дні, а се в четвер дня 26 марта с. р. в 10-ох саях ратуша від 9. до 1. год. рано і від 3. до 7. вечером. 2) В кожній салі буде урядувати виборча комісія, зложена з заступ-

ника президента міста яко председателя і з шістьох членів, вибраних міською радою, а се: трех з ради і трех зпоміж виборців. 3) Коначець доручуваня легітимацийних карт буде оголошений з вівзанєм, аби виборці, яким легітимацийних карт з причини якихсь перешкод не доручено, відобрали їх в президії магістрату в урядових годинах поранних до дня 25. марта включно. 4) В тім самім часі можна аголошувати ся до президії магістрату по дуплікати карт легітимацийних. Зголошуючий ся по легітимацийну карту або єї дуплікат має на жаданє подати доказ своєї тожсамости через сьвідків. Виданє дуплікату буде записанє в реєстрі виборців і в листі голосованя дотичної салі в рубриці „Замітки“. 5) Кожний виборець зволить прийти в вясне означєнім часі до вказаної на легітимацийній карті салі і має показати легіт. карту виборчій комісії, а карту голосованя (в разі голосованя картою) зложити до урни. Легітимацийну карту задержить виборець при собі на випадок тіснійшого вибору. 6) О 7. годні вечером виборча комісія замкне в кожній салі своє чинність і прийме ще голоси лише від тих виборців, які до того часу в тій салі зголосили ся до голосованя.

— **І на Україні** сьвяткують уже Шевченків вечер на селі. Дня 22. лютого в церковно-парафіяльній школі хутора Нижній-Іржавець, лубенського пов. (на Подлавщині) відбув ся вечер памяти Т. Шевченка. Деклямували й співали на вечері переважно ученики школи; на дітей і на дорослих вечер зробив велике вражєне.

— **Аматорська вистава в Дербенті.** Гурток Українців залізнодорожних служачих ст. Дербент не що давно урядив у дербентским „Общественномъ Собраніи“ під орудою д. Бурба українську виставу. Виставлено драму Суходольского „Хмара“. Вистава, відбула ся добре і глядачі, яких була повна сала, були нею дуже задоволені. Частий прибуток пішов на користь незаможних учениць дербентської жіночої гімназії.

— **Бенефіс Кропивницького.** Дня 24. лютого остання вистава трупи Л. Сабі віна поставлена в Харкові була бенефісом Марка Кропивницького, який виступив у пєсі „Доки сонце зійде“ в двох ролях: поміщика Воронова та шевця Хвортуна. Таких овацій, які зробила славетньому корифеєви публіка, що заповнила весь театр, Харків давно не бачив. Від трупи єму піднесено вінок на адресу, прочитану на сцені. Взагалі всі три виступи Кропивницького зробили Харківцям, як пише „Южн. Кр.“, велику втіху.

— **Затроєне крови.** Ученик II. кл. гімназ. в Бродях, Лука Щудлак, помер огоді нагло за для дрібної причини. Він мав маленький чирачок на губі і здер єго. Здаєсь, палець був нечистий і при здертю чирачка кров затроїла ся. До години, мимо лікарської помочи, хлюпець помер. Тіло перенесено вчера до родинного села Боратина.

— **Голод в Київщині.** З місточка Махнівки, бердичівського повіту, повідомляють, що й там уже голод дає себе відчувати. Рідко в кого вже можна забачити житний хліб; більш всього їдять ячмінний хліб з вівсом, горохом то що. Багато віль так і зимє незасіяні, та й на весну нема чим їх обсіяти. Селяни чекають запомоги від казни, але все щось нічого не чути.

— **Статистика голодної нужди в Росії.** Як повідомляє „В. В.“, статистично-економічний розслід нужди на Волині, за який взялась продовольча комісія, уже доведено до половини й, треба сподіватись, до нового урожаю єго закінчать. Але цікаво, те як він веде ся. Комісія передала сю місію повітовій земській управі, а управа поручила зробити се волонсним властям. І от приходить старшина з писарем до селянина в хату.

— Хліб є? — запитує.

— Нема, — тяжко зітнувшись, відповідає селянин, — зовсім нема хліба.

— А отсе що, каже старшина, побачивши окраєць черствого хліба на столі. — Щож

ти брешеш, що у тебе нема хліба. Пиши, що хліб у него є.

І задоволенє своєю працею, волосне „начальство“ простує далі, лишивши голодного селянина ні в сих, ні в тих.

— **3 Київ.** Редакцією журналу „Въ мірѣ искусствъ“ організуєть ся в Києві гурток дослідувачів памятників художної старовини в південно-західному краї. На чолі сього гуртка стоять ме М. Ф. Біляшівський. — З ініціатииви тогож журналу засновуєть ся тов-о художників, що має впорядкувати ряд картинних виставок на Україні (в Києві, Житомирі, Харкові, Одесі). В комітеті згодились брати участь: Бенуа, Рєрїх, Бурданов та інші. Перша вистава буде в Києві.

— **Демонстрації соціалістів в Будапешті.** Тамешні соціалісти приготували ся до демонстрації від поверх тижня. Що дня скликавали наради, агітували і венадївно на вечера вечер заповіли демонстрацію. Розліплені рано афіши звучали: „Годі ще терпіти обманьства, доконуваного на народі в справі загального голосованя. Не зносім сєго довше! — Соціально демократичне сторонництво“. Ті афіши були покликком до великої демонстрації. О год. 8. вечер робітники збирали ся гуртками ва уліцях в ріжних сторонах міста. Демонстрація мала вибухнути рівночасно у всіх дїльницях. Одна з груп соціалістів в числі до тисячки хотїла підійти під локаль Кошутівського сторонництва, але розігнала їх поліція шаблями. Богато осіб покалічено. Кількох поліціантів зранено каміннями. У всіх сусідних каварнях вибито шибї. На площі Карла діяло ся ще гірше. Там товпа робітників наперла на поліцію і дехто почав стріляти. Трех поліціантів ранено револьверовими кулями. Крім того обкинено поліцію градом каміня. Між иншими ранено каменем інспектора поліції. В инших сторонах міста, де зїбрали ся демонстрати, стріляно також до поліції. Демонстрації тривали до 11. год. в ночи. Арештовано поверх 50 осіб. Шкода заподіяна демонстрантами виносить кілька тисяч.

— **В Варшаві** виїшла перша книжка нового, виключно-художнього, польского альманаха — „Сфинкс“, в якому беруть участь найбільш талановиті і поступові діячі сучасної польської штуки: Жеромский, Реймонт, Тетмаєр, Пшибишевский, Серошевский, Данилевский, Савитрі і т. и.

— **Варшавський університет в 1907 році.** „Рѣчь“ бере інтересні цифри із звіту про становище варшавського університету в 1907 році. Професорів ординарних числилось 36, екстраординарних та инших — 23, а всіх разом 59. Гулящих катедр ще з 1906 року було 20, і в 1907 р. нічого не робило ся для того, щоби вони не гуляли, бо університет увесь час сей стоїть зачинений. На 1. січня 1907 р. в університеті було чотирнацять студентів та 1 сторонній слухач (фармацевт). 1907 року нових студентів не приймали, бо університет зачинений. Ті, що були (14+1) студенти, покинули університет, і таким чином на 1. січня 1908 р. в університеті не було й одного студента. За 1907 рік на варшавський університет видано з казни 388.816 карбованців.

— **Гумористичний кутик.**

Добрий понеділок!

В понеділок вели цигана на шибеницю, а він так зайойкав: Но! і сей тиждень добре зачинає ся.

Стара любов.

— Що то є стара любов?

— Як пан старий і пані стара, то тоді є стара любов.

Оповідки.

— **Людвий концерт** в честь Тараса Шевченка відбуде ся у Львові завтрішньої неділі по полудни з отсею програмою: 1. Філ. Колесса: „Козаки“, хор „Бандуриста“, 2. Промова, Л. Цегельский, 3. „Carnaval de Bukarest“, фортеп. сольо, О. Я., 4. Т. Шевченко: „Іван Підкова“ деклямація, С. Б., 5. Б. Вахнянин: „Три дороги“, хор „Бандуриста“, 6. Вілчковский: „Ой извєсли“, 6) „Народні пісні“, сольо-спів З. Л. 7. Лепкий: „В сьвіт за очі“.

деклямація, І. Л. 8. Лисенко: «Ой Двірець, сольо баріт. Ю. Юхнович, 9. Grieg: «Norwegische Tänze», trio С. К. Яр. П. Т. Д., 10. Ярославенко: а) «Ви хотілиб спиняти»; б) Людкевич: «Сьміло други» хор «Бандуриста». — Урядженем концерту займає ся «Кружок Українок», у яким можна дістати запрошене на се сьвято, тому що концерт відбуває ся на основі § 2. зак. про збори, з огляду на салю.

— **Театр аматорів львівського «Сокола»** відграє завтрішної неділі о 7. год. вечером «Дай серцю волю, заведе в неволю» драму в 5 діях а 6 відслонях зі співами і танцями М. Кропивницького.

— **3 драмат. Тов-а ім. Котляревського.** Засідане Виділу відбуде ся в понеділок дня 16. с. м. о 7. год. вечер в льокалі Висш. музич. Інститута в «Народнім Домі».

— **Збори виборців до міської ради в IV. (личаківської) дільниці** відбудуть ся в неділю, д. 15. с. м. о год. 6. по пол. в льокалі читальні «Просьвіти» (Гавзнера ч. 10 в партері). Просьте виборців о як найчисленнішу участь — *Комітет.*

Посмертні оповістки.

— **О. Дмитро Райт**, завідагель парохії Яблониця, надвірнянського деканату, упокоїв ся дня 2. с. м. в 29. році життя а в 2. р. сьвященства. В. с. п.!

Наука, штука і література.

— **Нова угро-руська граматика.** Авг. Волошин. редактор «Науки» по мадарски написав нову практичну угро-руську граматику, котра сими днями вийшла з друкарні. Граматика ся старає ся подати правила чисто народного малоруського язика, етимологічного письма. Складає ся із чотирох частий. В I-ій навчає читати, вивідати звуки, познакомлює ученика з головнішими граматичними формами угро-руської бесіди, в II-ій подрібно пояснює походжене слів, в III-ій подає найважніші правила складу слів, в IV-ій містить словар. В граматиці поміщено більше число примірів з прози і поезії, розговори подані паралельно з руським і мадарским текстом. Приміри взяті по більшій часті із щоденного життя, з пословиць і співанок народа. Обем книги 13 1/2 аркушів (висше 200 ст. 8°). Ціна 2 К. Замовляти можна у автора: Volosin Agoston, Ungvar (Rakoczi u. 34). (За «Наукою».)

— **В. Винниченко.** Великий Молох, пєса на три розділи. Передрук з журналу «Літературно-Науковий Вістник». Київ, 1907, стр. 76, ціна 40 коп.

— **3 неволі,** літературний збірник. Видавництво «Запорога». Вологда, 1908, стор. 228, ціна 1 карб.

— **Павло Смуток.** Під стелями Думи, нарис. Сиб., 1907, стор. 47, ціна 5 коп.

— **Т. Г. Шевченко.** Кобзарь. Друге видання «Общества имени Т. Г. Шевченка для вспомоществования нуждающимся уроженцам Южной России, учащимся въ высшихъ учебныхъ заведенияхъ С.-Петербурга» та «Влаотворительнаго Общества издания общепользанныхъ и дешевыхъ книгъ». Сиб., 1908, стор. 612.

Телеграми

з дня 14. марця.

Відень. Рускі, хорватські, словінські, італійські і румунські члени бюджетової комісії мали вчера спільну нараду в справі установа вленя плану діланя при нарадах над міністерством просьвіти і судівництва. Ті спільні наради будуть відбувати ся дальше.

Прага. Уніон доносить, що правительство порішило відложити на необмежений час намір управильнення язикової справи в Чехах законотатною дорогою.

Мадрит. Король Альфонс повернув ту вчера з Бардельони. Разом приїхали до Мадриту яко гості, австро-угорский амбасадор Вельзергаймб, контрадмірал Зіглер і 9 офіцирів австро-угор. ескадри. Вечером відбув ся в їх честь обід в королівській палаті. Перед обідом король вручив їм ордери за заслуги коло мореплавства.

На продаж в дорозі парцеляції 140 моргів, в тім 80 орної землі, 40 ліса тридцятилітнього і 20 сівожати найлучшої подільської семлі. Інформацій уділяє М. Лілієнфельд, Львів, Сикстуска 64 А. (3—3)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 1. до 15. марця 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представлене. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Запрошехе до прекумерати.

БОГОСЛОВІЕ ПРОВОСТВЕННЕ приладжене до потреби руских сьвященників Йосифом Мільницьким, почетним пралатом папским, крилошанином греміяльним Митроп. Карітули, д-ром Богословія і пр. вже печатає ся за призволевем Всесьвіт. і Вседост. Митроп. Ординарияту. Дві перші часті вийдуть еше в сїм році. Третя в слідуючїм році. Щобя так важне діло скоро розійшло ся, предплата на дві перші часті стоїть лиш тільки 4 К, хотяй около 33 аркушів печатаних в вел. 8° обніматя будуть. О скорє пересланє предплати на руки автора під повисшою адресою просить ся всіх сприяючих сему видавництву, щобя висота накладу вчасно могла означитись.

Замовлення на

Жасіхе ярж, цьвітів і паші

з найславнійшої фірми французької Vilmorin-Audrieux приймає

Зоя Голубінова — Краків. Зелена 28.

За доброту і певність рұчить ся, насїне в опльомбованих торбочках.

Цїнник оилатно і даюм.

З поважанем

Зоя Голубінова

Краків, Зелена 28.

(9—16).

Поручає ся дешеве і сьвісне

Артистично ритівниче заведе

А. ЗІГМАНА

— у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —

Робітня металевих і кавчукових печаток.

Монограми, герби і всякі гравури — вїскі ритовані і лянї, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (16—?)

СОКІЛ Жутки можна набувати в «Сокільскім Базарі» у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

! Кашель!

Хто любить своє здоров'є, той хоронить его.

5245 нот. дол. сьвідоцтва доказує помічний вислід

Кайзер'а Brust-Caramellen

(Грудні кармельки) з трема соснами.

Випробовані лікарями і поручені проти кашлю, хрипки, катару, флегми, закатарєня устної ями, дихавиці і коклюшу.

Пачка 20 або 40 сот.; Доза 80 сот. Дістати можна у всіх антиках і дрогуериях.

(23—24)

Контора виміни

д. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купує і продає

всякі

вартісні папери

і МОЖЕТИ

по найточнійшїм деннім курсї, не числячи ніякої провізії.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер”

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпечєня будинків, всяких річїх домашних і госводарских, збіжа і паші против шкїд від пожару.

Шкоди лїквідує і виплачує «Дністер» з найбільшою скоростію. Опїнка шкїд відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив «Дністер» 15.885 відшкодовань в сумї вісім і пів мїліона корон.

Зиск по скінченїм році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 1907 виносили п. 10 прї.

Банк красєвий у Львові і в Чернівцях, Каса ошадности у Львові, Руска Щадниця в Перемишлї приймають полїси «Дністра» при удїлюванї позички.

На жите можна обезпечити ся через «Дністер» в Краківскім Товаристві.

Агенції «Дністра» находять ся в кождїм містї і в многих селах; там, де еше не робить инший агент «Дністра», можуть письменні селяни старати ся о удїленє агенції. До тепер заробили агенти 1,142,108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,008,364—
резерви премій	613,720—
спец. на звороти	50,939—
на ріжницю курсів	3,437—
резерви спеціальної	35,000—
емерит. урядників	218,364—
інші фонди заосмотрєня	40,000—
Разом сума	К 1,964,824—

Селяне! асенуруйте ся від шкїд огневих!

При закупнї товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

